

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 38597-01-13 מדינת ישראל נ' ראובני

תיק חיצוני: 422720/2008 איילון

1

בפני כבוד השופט שמאי בקר

לידור ראובני
ע"י ב"כ עו"ד משה זכות

המבקש

נגד

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שירלי ברזילי
מפלג תביעות, תל אביב

המשיבה

2

החלטה

מונחת לפני בקשה לקבלת הוצאות הגנה לפי [סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977](#) (להלן: "הבקשה"), ו- ["חוק העונשין"](#), בהתאמה).

3

4

5

6

7

8

א. העובדות והשתלשלות העניינים

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של גניבת עובד ממעביד, לפי [סעיף 391 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977](#). המבקש זוכה מאשמה, ומכאן, בין היתר, הבקשה.

9

10

11

2. כתב האישום נגד המבקש עבר דרך חתחתים עד לזיכוי, ולהלן מספר מאבני אותה הדרך, מסודרות באופן כרונולוגי:

12

13

14

א. על פי כתב האישום, הרי שבמהלך שנה ומחצה עובר לחודש אוקטובר 2008, עבד המבקש בחנות לבעלי חיים (להלן: "החנות"), ולאורך אותה תקופה שלח ידו וגנב מקופת החנות כספים בשווי כולל של חמישים אלף שקלים.

15

16

17

18

ב. במהלך המשפט התברר כי בעלי החנות חשדו במבקש כי הוא גונב כספים מקופתה, ועל כן שכרו את שירותיו של חוקר פרטי, אשר לטענת התביעה אכן סיפק ראיות לכאורה,

19

20

1 ובעיקר סרטים, המראים את המבקש מקבל כסף מלקוחות ומשלשל אותו לכיסו, תחת
2 להניחו בקופת החנות.

3
4 ג. אין חולק, כי המבקש עומת על ידי המתלוננים, בעלי החנות, עם חוקר פרטי ששכרו
5 (לשיטתם – למטרת התחקות אחר המבקש), עוד טרם פנה מי מהצדדים אל המשטרה.
6 במהלך המשפט הוכח, כי המבקש הציע לחוקר הפרטי סכום כסף מסוים (כמה מאות
7 שקלים), על מנת "לסגור את העניין", כאשר יחד עם זאת, ובאותה הנשימה - הוא הכחיש
8 את דבר הגניבה, לחלוטין. יצוין, כי החוקר הפרטי "דרש" סכום של כ- 86,000 ₪ מעם
9 המבקש, עבור שולחיו.

10
11 עברו כיומיים מאז אותו עימות בין החוקר הפרטי למבקש, והאחרון הגיע אל תחנת
12 המשטרה, על מנת להתלונן נגד בעלי החנות, בטענה כי הללו סוחטים אותו. נפתחה אפוא
13 חקירה בדבר, אשר בסופו של יום הובילה להגשת כתב אישום דווקא נגד המבקש, חרף
14 העובדה שהוא "הגיע ראשון" אל המשטרה (בעלי החנות הגישו תלונה נגד המבקש, זמן קצר
15 מאוד לאחר שהוא עשה כן נגדם).

16
17 ד. אל המבקש נשלחה, ביום 4.10.09, הודעה לפי [סעיף 60 א לחוק סדר הדין הפלילי \[נוסח](#)
18 [משולב\]](#), [תשמ"ב – 1982](#) (להלן: "[חוק סדר הדין הפלילי](#)"), בדבר זכותו לשימוע, וניתנה לו
19 הזכות לנמק מדוע לא יוגש נגדו כתב אישום. המבקש התעלם מפניה זו ולא מימש זכותו
20 בנדון.

21
22 ה. כתב אישום הוגש אפוא נגד המבקש במרץ 2010, בגין עבירה של גניבה ממעביד, בשווי
23 של 150,000 ₪, לבית משפט השלום בראשון לציון – ת"פ 8536-03-10 (להלן: "[כתב](#)
24 [האישום הראשון](#)").

25
26 ו. יצוין, כי סכום הגניבה המופרז הנקוב בכתב האישום הראשון מקורו בטעות, הואיל וביום
27 4.10.09 התקבל במחלקת תביעות תל אביב תיק החקירה, אליו צורף מכתבה של פרקליטה,
28 עורכת דין הדס פורר גפני, אשר קבעה כי לא תהיינה ראיות לגניבה בסכום של 150,000 ₪,
29 ועל כן סכום הגניבה לא יכול לעלות על 50,000 ₪. בהתאם, הועבר הטיפול בתיק מן
30 הפרקליטות אל התביעות. רק בשוגג, כך התביעה בתגובתה לבקשה המונחת לפני היום,
31 נותר הסכום של 150,000 ₪ רשום עלי כתב האישום הראשון.

32
33 ז. בין כך ובין כך, בהזדמנות הראשונה בה פגש סנגורו של המבקש את אנשי התביעה (לאחר
34 שהוגש כתב האישום, נקבע דיון והוא ביקש דחייה של הדיון לצורך הידברות), הצליח
35 האחרון לשכנע את חבריו בתביעה, כי אין תוחלת לכתב האישום. ואכן, ביום 9.10.11
36 הודיעה המאשימה על חזרתה מכתב האישום הראשון, זה הראשון-לציוני, עוד טרם
37 הקראה.

38 ח. המתלוננים לא קיבלו בעין יפה את מהלכה של התביעה, והגישו ערר על סגירת התיק.
39 חשוב לציין, שוב, כי מחלקת העררים של פרקליטות המדינה שלחה למבקש מכתב והודיעה

1 לו על הערר, תוך שהיא מציינת את זכותו לפנות בכתב ולהסביר מדוע יש להימנע מהגשת
2 כתב אישום נגדו, במקרה זה – מחדש. גם הפעם בחר המבקש להתעלם מזכות זו, ולא מסר
3 כל התייחסות שהיא מצידו.

4
5 ט. ביום 26.12.12, לאחר שפרקליטות המדינה בחנה את תיק החקירה, הוחלט לשוב ולהגיש
6 את כתב האישום נגד המבקש, וכך היה, והפעם – אל בית משפט השלום בתל אביב. כתב
7 האישום הוגש אפוא אל בית משפט זה בחודש ינואר 2013, כאשר התביעה תיקנה את
8 המעוות ביחס לסכום הגניבה הנטען, וזה הועמד על סך של 50,000 ₪.

9
10 י. התיק עבר מספר גלגולים ומותבים, עד שנחת אצל החתום מטה. תוך חודשיים ומחצה
11 נשמעו הראיות, נטענו הסיכומים, ומיד אחר שמיעתם – עוד באולם, ניתנה הכרעת הדין,
12 וזאת ביום 17.5.15. הכרעת הדין, זיכתה כאמור, את המבקש, מן האשמה של גניבה של
13 עובד ממעבידו.

14
15 יא. שמח וטוב לב, החליט המבקש להגיש בקשה זו, לשיפוי הוצאות הגנתו, וכך עשה;
16 ביקשתי את תגובת המדינה, והרי היא מונחת לפני.

17
18 3. עיינתי בבקשה עיין היטב, ולא אכחד – התלבטתי בתחילה, שכן אינך יכול לומר כי מדובר
19 בבקשה שהיא משוללת כל יסוד.

20
21 ודוק: מאז 2008 ועד לאחרונה הילך הנאשם, בחור צעיר ללא כל רקע פלילי, כאשר ענת
22 כתב האישום דנא מעל ראשו, ולא קל הדבר בעיני, רחוק מכך. גם העובדה כי נגד הנאשם
23 הוגש כתב אישום אחד, הוא נמחק ואז חזר לחיים, מחדש, גם היא בוודאי מהווה שיקול
24 נוסף לטובת המבקש, שהרי ברי לי כי בוודאי ידע צער ולחץ כפולים, נוכח "רכבת ההרים"
25 התביעתית הזאת. לא לחינם כתבתי "רכבת ההרים", וראו לענין זה – כדוגמא נוספת, את
26 העובדה שכתב האישום הראשון נקב בסכום של 150,000 ₪ "גנובים", ואילו השני נקט
27 "הנחה" עמוקה, והגניבה שיוחסה למבקש עמדה על 50,000 ₪ "בלבד".

28
29 נתוני הפתיחה אפוא, בפירוש היו לטובת המבקש, וכאמור - על פני הדברים אינך יכול לומר
30 כי מדובר בבקשת סרק.

31 4. ואולם, לאחר שעיינתי בתגובתה היסודית של התביעה, נחה דעתי כי לא זה המקרה בו
32 שומה על בית המשפט לפסוק פיצוי לנאשם שזוכה בדין, והכל מן הטעמים המבוארים להלן.
33

34 **ב. הכלל: תשלום הוצאות הגנה – רק בתנאי החוק, וגם אז, במשורה**

35
36 5. [סעיף 80 לחוק העונשין](#) קובע כך –

37
38 "משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד
39 להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי

1 אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו... בשל האשמה שממנה
 2 זוכה...".

3
 4 החוק מלמדנו, כי רק מקום בו לא היה יסוד לאשמה, מלכתחילה, או שקיימות נסיבות
 5 אחרות המצדיקות זאת, או אז ניתן "רשאי" - לא חייב - בית המשפט לפסוק לנאשם
 6 המזוכה, החף מפשע, את דמי הוצאותיו.

7
 8 יפים לענין זה הנחיות בית המשפט העליון מפי כבוד השופט חשין (כתוארו אז) המנוח,
 9 בפרשת ע"פ 4466/98 ראמי דבש נגד מדינת ישראל ואחרים (פ"ד נ"ו (3), 73 – להלן:
 10 "דבש"), כדלקמן:

11
 12 "עד שנגיע לכלל מסקנה כי לא היה יסוד להאשמה, אין די בכך שנייכח
 13 כי נאשם זוכה במשפטו. זיכוי של נאשם הוא תנאי מוקדם והכרחי אך
 14 אין הוא תנאי מספיק. שומה עליו על בית-המשפט להוסיף ולבדוק את
 15 תשתית הראיות שהייתה עובר להגשת כתב-האישום לבית-המשפט,
 16 שרק כך יוכל להגיע לכלל מסקנה אם היה ואם לא היה יסוד להאשמתו
 17 של פלוני בדין פלילי. כך, למשל, ניתן לומר כי לא היה יסוד להאשמה
 18 במקום שהמעשה אינו עולה כלל כדי היותו עבירה, או במקום - והוא
 19 השכיח - שאין תשתית ראיות ראויה. ראו, למשל: ע"פ 1524/93
 20 מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל ...; ע"פ 3583/94 לעדן נ' מדינת ישראל
 21 [3], בעמ' 796. יש לבחון באורח אובייקטיבי "אם חומר החקירה שהיה
 22 בפני התביעה עובר להגשת כתב-האישום היה מעלה אצל תובע סביר
 23 ציפייה כי יש בו ראיות לכאורה לבסס ההרשעה", פרשת יוסף וסרסור
 24 [1], בעמ' 519-520, והאסמכתאות בו; נדע כי לא היה יסוד להאשמה
 25 מקום "ששום משפטן בר-דעת, לא היה חושב שיש מקום להביא האשמה
 26 נגדו [נגד הנאשם - מ' ח']": ע"פ 269/55 היועץ המשפטי נ' דוד (פרשת
 27 יעקב דוד [4]), בעמ' 1825. כך הוא כאשר "לא היה לאל ידי התביעה
 28 הכללית, מלכתחילה, להוכיח בוודאות סבירה פרטים מרכזיים באישום"
 29 (ע"פ 420/63 ברגמן (ברטל) נ' היועץ המשפטי לממשלה (פרשת ברגמן
 30 (ברטל) [5]), בעמ' 562). עוד נאמר, כי יש מקום לבחון, לאחר מעשה, אם
 31 הזיכוי היה צפוי מראש: ר"ע 310/84 ברעלי נ' מדינת ישראל (פרשת
 32 ברעלי [6]), בעמ' 504; ע"פ 425/88 בדיר נ' מדינת ישראל (פרשת בדיר
 33 [7]), בעמ' 207."

34
 35 (שם, בסעיף 16 לפסק הדין).

36
 37 6. הנה כי כן, סעיף 80 לחוק העונשין קובע כי שני מסלולים נפרדים פרושים בפני המבקש
 38 לפצות נאשם שזוכה במשפטו: לפי האחד – לא היה יסוד להאשמה, מלכתחילה; ולפי השני
 39 – קיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

ב.1 לא היה יסוד להאשמה?

כבוד השופט חשין הבהיר, במסגרת פרשת **דבש**, כי אין מנוס, ועל השופט המבקש לבחון אם "לא היה יסוד להאשמה", לצלול אל חומר הראיות שעמד לפני התובע שהחליט להגיש את כתב האישום, ולראות אם אמנם מדובר בחומר כזה ש – **"שום משפטן בר דעת לא היה חושב שיש מקום להביא האשמה נגדו"**.

הואיל ולמעשה מדובר בביקורת מנהלית, בדיעבד, על החלטה מנהלית (הגשת כתב אישום נגד פלוני), ברי שחלים כללי המשפט המנהלי על ביקורת כגון דא.

רוצה לומר, כי על בית המשפט הפלילי לחבוש כובע מנהלי, במסגרת הדיון בבקשה זו (לפחות בפרק בדיקת הראיות המספיקות להגשת כתב אישום), ולזכור את כלל הזהב של הביקורת השיפוטית על החלטה מינהלית: העובדה שבית המשפט עשוי היה להחליט אחרת מאותו תובע שאת שיקול דעתו הוא בוחן בדיעבד אין היא מצביעה, בהכרח, על אי-סבירות, פסלות או רשלנות, רחמנא ליצלן.

7. על הזהירות המופלגת בו צריך בית המשפט לנהוג שעה שהוא בוחן את שיקוליו של תובע פלילי, בדיעבד, אגב בחינת פיצוי על פי הוראת [סעיף 80 לחוק העונשין](#), עמד בית המשפט העליון מפי כבוד השופט גוברמן, בפרשת [רע"פ 4121/09 שגיא נ' מדינת ישראל](#) (טרם פורסם, מיום 2.3.2011), כהאי לישנא:

"העילה 'לא היה יסוד לאשמה' היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח 'מצב קיצוני של אי סבירות בולטת' בהעמדתו לדיון (פרשת דבש, עמ' 106), ולא די בחוסר סבירות סתם... גישה זו נגזרת, בין היתר, מגישתו של בית משפט זה בכל הנוגע לבחינת שיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר הערכת חומר הראיות שבידם. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני".

(ההדגשות לעיל אינן במקור – ש.ב.).

דומה כי בית המשפט העליון – אשר מלכתחילה אינו נלהב מבחינת שיקול דעתו של תובע פלילי - הלך עוד צעד אחד קדימה במסגרת [ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל](#) (פורסם באתרי המשפט, מיום 15.1.13), אז קבע כבוד השופט מלצר, כך:

1 **"מדובר איפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות**
 2 **חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובלטת".**

3
 4 .8. ומן הכלל אל הפרט. במקרה דנא, הביקורת שבדיעבד היא למעשה על מחלקת העררים
 5 בפרקליטות המדינה, שהרי אין מחלוקת שמדור התביעות של המשטרה החליט להימנע
 6 מהגשת כתב אישום נגד המבקש (או ליתר דיוק – על חזרה מכתב האישום המקורי, אשר
 7 הוגש כאמור לבית המשפט בראשון לציון).

8
 9 אף לא אחד מהצדדים לא הניח בפני את החלטת מחלקת העררים, אשר קיבלה כאמור את
 10 בקשת בעלי החנות, המתלוננים, לפתוח את התיק מחדש ולהגיש כתב אישום נגד המבקש.

11
 12 אניח אפוא, נוכח הימנעות שני הצדדים גם יחד מהגשת אותה החלטה לעיונו של בית
 13 המשפט, כי מדובר בהחלטה תמציתית, שאך מודיעה למתלוננים על קבלת עררם, ותו לא,
 14 וכי אין בה כדי ללמד, לכאן או לכאן, על מחשבותיו של אותו תובע של ערכאת הערר
 15 הפרקליטותית.

16
 17 .9. הכרעת הדין מלמדת כי ההחלטה לזכות את הנאשם נבעה מקבלת ואימוץ קו הגנתו, לפיו
 18 הוא אכן קיבל כספים מלקוחות, ומעת לעת באמת לא הכניס את הכסף אל הקופה, אך זאת
 19 עשה, לדבריו, רק לפי הנחיית בעלי החנות, אשר "עבדו בשחור", והם-הם שחייבו אותו
 20 לנהוג כך, על מנת להגביר את רווחי החנות.

21
 22 המבקש הבהיר, איפוא, כי בסופו של כל יום עבודה, היה שולף את הכספים מכיסו ומוסר
 23 אותם, ללא כחל ושרק, במלואם, לידי בעלי החנות.

24
 25 המבקש הבהיר בחקירתו במשטרה, במה שכינה סנגורו כ"טענות התאבדות", כי אם ילכו
 26 השוטרים החוקרים ויבקשו מהחוקר הפרטי את כל הסרטים שצילמוהו עומד "על" קופת
 27 החנות, **מתחילתם ועד סופם**, יראו אל נכון כי אכן, כדבריו, הכסף שלכאורה הוא נראה
 28 כמשלשל לכיסו, הגיע בסופו של כל יום עבודה אל בעליו החוקיים, המתלוננים (אם נתעלם
 29 לרגע משאלת ההתחמקות הלכאורית מתשלום מס).

30
 31 הכרעת הדין קבעה, אפוא, תוך אימוץ גישת ההגנה, כי המבקש "שלח" את החוקרים לצפות
 32 בסרטים המלאים, עוד טרם יכול היה לדעת כי החוקר הפרטי, מי שבוודאי לא היה לו
 33 אינטרס לפעול לטובת המבקש, גנז, או ערך, או עיבד, או "חתך" את הסרטים השונים, כך
 34 שהצופה יכול היה להיווכח רק בהכנסת הכספים לכיסו של המבקש, כאשר הסוף המותח,
 35 או לפחות – המזכה, נחתך בעריכה, ואבדו עקבותיו.

36
 37 .10. ניתנת האמת להיאמר, כי לו הייתי נכנס בנעלי תובע שאמור היה להכריע אם להגיש כתב
 38 אישום, אם לאו – כמצוות בית המשפט העליון - הייתי סובר כי די בהתנהלותו יוצאת הדופן
 39 של החוקר הפרטי, אשר התברר במשפט כי ערך סרטונים מפלילים בצורה מגמתית, תוך

- 1 – שהוא מאבד ו/או חותך, לדבריו, חלקים שלשיטת המבקש היה בהם כדי לזכותו (ואדרבא –
 2 אולי אף להפליל לכאורה את שולחיו, המתלוננים, בעלי החנות, בעבירות מס) – כדי ליצור
 3 ספק סביר, ולהימנע מהגשת כתב אישום נגד המבקש.
 4
- 5 אדרבא, זו בדיוק היתה גישתה של "תובעת סבירה" ומנוסה אחרת, הלוא היא רפ"ק תמי
 6 בר זוהר, מי שהיתה ראש צוות במפלג תביעות פליליות בת"א, כעולה ממכתבה בתגובה
 7 לערר שהגישו המתלוננים, מיום 5.1.12. רפ"ק בר זוהר התייחסה להעלמות הסרטים (או
 8 סופם), וקבעה כי מדובר ב – "טענה מוזרה ביותר" מאת החוקר הפרטי, לפיה חלקים אלו
 9 נמחקו. לא זו אף זאת, התובעת בר זוהר קבעה כי המחיקה החלקית של ההקלטה נראית כ
 10 – "שינוש ראייה", ואין הדבר הולם ניסיון ומיומנות של חוקר פרטי.
 11
- 12 11. חרף האמור לעיל – החליטה מחלקת העררים בפרקליטות המדינה, לקבל את עררם של
 13 המתלוננים, ועל כן הוגש כאמור כתב האישום, מחדש, כאשר סכום הגניבה תוקן כדי
 14 50,000 ₪.
- 15
- 16 12. המדינה, בתגובתה לבקשה זו, ובהעדר ההחלטה בכתב של מחלקת העררים, ניסתה להסביר
 17 בתגובתה את שעמד, ככל הנראה, בפני אותה מחלקה, בבואה לקבל את הערר:
 18
- 19 א. אין חולק כי הסרטונים שלא נמחקו אכן מלמדים כי הנאשם נהג שלא כראוי בקופה,
 20 וששלל כספים לכיסו.
 21
- 22 ב. אליבא דהתביעה, הטענה על העברת הכספים למעביד, בסוף כל יום עבודה, עלתה על ידי
 23 המבקש באיחור מסוים, ולא נשמעה על ידו בהזדמנות הראשונה שהיתה לו, דהיינו -
 24 בעימות שערך לו החוקר הפרטי, ביוזמת בעלי החנות ובמצוותם.
 25
- 26 טוענת התביעה, כי מקום בו ידע המבקש כי החוקר הפרטי נשלח מטעמם של בעלי החנות,
 27 הרי חייב היה לצעוק חמס, או גוועאלד, מיד ולאחר, ולומר, בפליאה ממש: "על מה אתה
 28 מדבר חוקר יקר, הרי את הכסף לא גנבתי אלא מסרתי כל ערב בידי שולחיד". המבקש לא
 29 נהג כך, הגם שהכחיש גניבת כספים, אך לא הוסיף, באותה הזדמנות ראשונית, את ההסבר
 30 המתבקש לאן הגיעו הכספים בסופו של יום. מדוע? למה החריש המבקש אז, טרם קיבל
 31 ייעוץ מעורך דין? - מתרעמת התביעה.
 32
- 33 ג. התביעה אף הפנתה לכך שאין כל ראייה, בזמן אמיתי, לכך שהמבקש היה נתון לאיום, או
 34 הפחדה מצד החוקר הפרטי, ובוודאי לא לסחיטה מצדו או מצד המתלוננים. לציין, כי
 35 המבקש נפגש עם החוקר הפרטי יחד עם אביו, ללמדך, לפחות לכאורה, כי אכן החוקר
 36 הפרטי היה מוגבל מאוד באופן בו יכול היה להלך אימים על המבקש.
 37
- 38 ד. אדרבא, דווקא במפגש עם החוקר הפרטי, כאשר המבקש מלווה על ידי אביו, הוצע סכום
 39 מסוים, גם אם סמלי, מצד המבקש, על מנת לנסות ולסיים את הפרשה כך.

- 1
2 ה. אחרון – אך ממש לא בחשיבותו: התביעה מצביעה על כך כי המתלוננים, בעלי החנות,
3 הלכו ושכרו את החוקר הפרטי, על מנת לראות ולבדוק אם אכן המבקש גונב מהם כספים.
4 פורשת התביעה את ידיה לצדדים ושואלת: על מה ולמה נשכרו שירותים אלו, אם לא
5 הגניבה או לפחות החשדות בענין אותה גניבה? ללמדך, לשיטת התביעה, כי יתכן ואכן היו
6 דברים בגו.
- 7
8 יצוין, כי שאלה אחרונה זו עלתה במהלך הדיון, וההגנה לא יכולה היתה להציע כל
9 אלטרנטיבה, או כל הסבר חלופי, מדוע ולמה נשכר אותו חוקר פרטי – זולת הצורך לבדוק
10 את החשד הבלעדי, לפיו המבקש גונב ממעבידיו.
- 11
12 הנה כי כן, כבר אמרתי: לדעתי, העריכה המגמתית בסרטים שהמציאו המתלוננים או
13 החוקר מטעמם, בראיות שהמציאו למשטרה, כך שהסרטים מראים רק מספר פעמים של
14 אי-הכנסת כסף לקופה, אך אין הם ממשיכים עד ה"סוף הטוב", שם מחזיר גיבור הסרט,
15 לדבריו, את אותם הכספים לידי המתלוננים, כפי שהורו אותו – היא לבדה מצדיקה זיכוי,
16 ולו מחמת הספק.
- 17
18 נזכור ונזכיר: אפילו נקטרג על המבקש, ונאמר כי גרסת ה – "עבדתי בשחור" לפי הנחיית
19 בעלי החנות" נולדה רק לאחר המפגש הראשוני עם החוקר הפרטי, שם לא עלתה טענת הגנה
20 מתבקשת זו, ורק לאחר מפגש יצירתי עם יועץ משפטי (התביעה טוענת כך בדיוק), הרי
21 שבכל זאת: המבקש לא יכול היה לדעת, באותו שלב, כי לא קיימים הסרטים, **במלואם**, ועל
22 כן ניתן לראות בשליחתו את החוקרים לצפות בו מחזיר כספים לבעלי החנות בסוף כל יום
23 עבודה – כאות של אמת, בתמיכה לגרסתו הכבושה קמעה. מכאן הזיכוי, המוחלט.
- 24
25 ברם, העובדה שהאמור לעיל הביאני לכלל מסקנה כי לא ניתן להרשיע את המבקש בגניבה
26 ממעבידו, מעבר לכל ספק סביר, אינה מסלקת סימני שאלה שעמדו לנגד פרקליטות המדינה
27 בהחלטתה לשוב ולהגיש את כתב האישום.
- 28
29 למה שכרו בעלי החנות חוקר פרטי שצילם את המבקש, אם לא בשל חשדם כי הלה שלח ידו
30 אל כספם?
- 31
32 ועוד: המבקש נצפה בהחלט – גם אם בסרט הערוך - לוקח כספים לכיסו, ובשיחתו
33 הראשונית, המיידית, ה"רס-גסטאית", בשפת דיני הראיות, לא הטיח בחוקר הפרטי
34 שיתכבד ויחזור אל שולחיו, שרק בגללם ובהנחייתם הגיעו הכספים "השחורים" אל כיסו,
35 אך כתחנת-ביניים, לטענתו.
- 36
37 כל אלה מצביעים, לדעתי, כי **לא בלתי סבירה היא החלטתו של התובע ה"עוררי"**,
38 מפרקליטות המדינה, שהחליט לקבל את ערר המתלוננים, ולהורות על הגשת כתב האישום
39 מחדש.

- 1
2 כאמור, החתום מטה היה מחליט אחרת, ככל הנראה, כפי שמצאה לעשות רפ"ק בר זוהר
3 המלומדת, אולם המשפט אינו מדע מוחלט, בוודאי לא "בינארי", קל וחומר שעה שידענו כי
4 שאלת קיומו של ספק סביר היא חמקמקה, ממילא. ההחלטה להביא את התיק דנא
5 להכרעת בית המשפט, שיחליט הוא אם הוא מאמין לחוקר הפרטי ולמתלוננים, או למבקש
6 – היא מצויה, בהחלט, בתוך מתחם הסבירות, בהינתן כלל הנסיבות.
7
8 אפילו אם יאמר האומר כי קיים ספק בדבר סבירות ההחלטה להעמיד לדין מחדש את
9 המבקש (וכאמור – אינני סבור כך), הרי שנזכיר, כי בית המשפט העליון חידד כי אי סבירות
10 "סתם" בכגון דא – איננה מספיקה, ואי הסבירות בהעמדה לדין צריכה להיות בלתי סבירה
11 בעליל ובאופן קיצוני (פרשת **שגיא**), ואפילו נגועה בזדון, חוסר תום לב או רשלנות חמורה
12 ביותר (פרשת **בוגנים**); פשיטא בעיני, כי בפרשה זו לא היתה אי סבירות בכלל מצד מחלקת
13 העררים בפרקליטות המדינה, קל וחומר – שלא היתה כאן אי סבירות קיצונית, זדון או
14 חוסר תום לב, אף לא רשלנות חמורה.
15
16 הנה כי כן, כמצוות הוראת [סעיף 80 לחוק העונשין](#), צללנו אל ים חומר החקירה, אל עיקריו,
17 וצפינו בינות לשוניות ולא למוגי הראיות במה שיש ובמה שאין בהן, וכששבנו ועלינו אל פני
18 הים, לא ניתן היה לדווח כי נתקלנו בדג מוזר, הלוא הוא - ה"משפטן שאינו בר דעת", אשר
19 ההין להגיש כתב אישום בלא כל בסיס או סיכוי להרשעה.
20
21 מכאן, שאין מקום לפסוק למבקש הוצאות לפי [סעיף 80 לחוק העונשין](#) על פי החלופה
22 הראשונה, זו המדברת בהעמדה לדין ללא יסוד להאשמה.
23
24 **ב.2 הקיימות "נסיבות אחרות המצדיקות" פסיקת פיצוי למבקש?**
25
26 אמרתי כבר, בפתחה של ההחלטה, כי הבקשה דנא אינה מופרכת, על פניה. שבע שנים של
27 עינוי דין עבור בחור צעיר כבן עשרים אינן ענין של מה בכך, בוודאי שעה שהתביעה חוזרת
28 בה מכתב אישום, ולאחר כשנה מחליטה להחיותו, עקב ערר שהתקבל.
29
30 ברם, גם חלופה זאת אינה מתאימה, בנסיבות פרשה זו, לשמש בסיס לתשלום הוצאות
31 ההגנה על פי הוראת [סעיף 80 לחוק העונשין](#), כמבואר להלן.
32
33 ודוק: כל הפרשה לא היתה נולדת לולא הסכים המבקש להנחיית מעבידיו להעלים מס. אם
34 לא היה מסכים המבקש "לעבוד בשחור", אף להרוויח את לחמו שלו באותה הדרך (המבקש
35 הבהיר במשפט כי קיבל שכר "שחור" מעבר לנקוב בתלוש השכר), לא היה בא אל העולם
36 כתב האישום.
37
38 במילים אחרות, ישירות וברורות, סבורני כי בית משפט אינו יכול לפסוק לפלוני, נאשם
39 שזוכה, דמי הגנתו, שעה שבבסיס הגנתו הטענה העובדתית כי נהג, כענין שבשגרה ולאורך

1 למעלה משנה (לא) תמימה, "לעבוד בשחור", להעלים מס מאוצר המדינה, או למצער –
2 לסייע בכך, ואחת היא לי אם עשה כן מיוזמתו או על פי הנחיה שקיבל.

3
4 אינני חי במגדל השן; ברי לי כי אם היה המבקש מסרב לדרישה הנטענת "לעבוד בשחור",
5 סביר להניח כי לא היה ממשיך להחזיק בעבודתו. ובכל זאת, אינני סבור, כי בית המשפט
6 יכול לעצום עיניו מול מעשה כגון דא, ולא ארחיק לכת אם אומר, כי פסיקת פיצוי למבקש
7 בנסיבות אלה יכול ותיתפס כמתן גושפנקא חלילה להעלמת מיסים (או לסיוע בכך), או
8 למצער – לעצימת עין, או אפילו כהצטרפות למקהלה השרה-טוענת כי "כך עושים כולם".

9
10 הטעם דלעיל, המתייחס להתנהלות המבקש בעומדו על משמרת קופת החנות משך כ-18
11 חודשים, די בו לדעתי, כדי לפסול מתן פיצוי על רקע "נסיבות אחרות המצדיקות" מתן
12 פיצוי לפי [סעיף 80 לחוק העונשין](#).

13
14 אולם, אם יסבור הקורא כי מדובר בגישה "טהרנית", אזי אשיבו, כי ממילא, ובמנותק מן
15 העמדה הערכית דלעיל, קיימים טעמים נוספים, גשמיים יותר, בהתאם לפסיקת בית
16 המשפט העליון בפרשת **דבש**.

17
18 כבוד השופט חשין ז"ל, עמד על כך שתחת הכותרת "נסיבות אחרות המצדיקות" עומדות
19 שלוש קבוצות שונות: נסיבות שעניינן הליכי המשפט בכללם; אופי זיכויו של הנאשם;
20 ונסיבותיו האישיות.

21
22 **נסיבות שעניינן הליכי המשפט**: התביעה בתגובתה פרשה את השתלשלות העניינים
23 הכרונולוגית מאז אוקטובר 2009, או אז התקבל תיק החקירה אצלם מפרקליטות המחוז,
24 ומתוארת לידת כתב האישום המקורי, הדיונים בבית המשפט בראשון לציון, וכאמור –
25 החזרה מכתב האישום הראשון.

26
27 איני רואה מקום לפרט כל מועד ודיון, אולם הדעת נחה כי התיק טופל באופן מקצועי
28 ומהיר, ואם היתה דחיה – היתה זו מטעם הסנגוריה.

29
30 דווקא קבלת עמדת ההגנה, על ידי התביעה, וחזרת התביעה מכתב האישום, בפעם
31 הראשונה, מלמדת על הנפש החפצה בה נשמעו טענות ההגנה, ועל הטיפול הענייני והראוי
32 בתיק, מצד התביעה.

33
34 הערר שהוגש על ידי המתלוננים בתיק טופל אף הוא בלוח זמנים סביר, וכאמור – על עצם
35 ההחלטה המקבלת את הערר עמדתי כבר לעיל, והבהרתי כי סבירה היא בעיני.

36
37 הדיון המחודש בבית משפט זה התקיים בפני מותבים אחרים, לרבות הליך גישור שלא צלח,
38 ובקצב סביר וראוי (שוב, דחיות בתיק משך חודשים ארוכים, היו אך ורק ביוזמת ההגנה).

1 עם הגיע התיק לדיון בפני החתום מטה, נשמעו הראיות, סוכמו הסיכומים, והכרעת הדין
2 ניתנה על אתר, והכל תוך כחודשיים ומחצה.

3
4 הנה כי כן, לא ניתן לבוא בטרוניה בענין הליכי המשפט והתארכותם.

5
6 21. אף זאת: נזכיר כי המבקש נמנע מלעשות שימוש בזכותו המוקנית להשמיע טענותיו עובר
7 להגשת כתב אישום נגדו, פעמיים: בראשונה, עת זומן לשימוע עובר להגשת כתב האישום
8 הראשון; ובשניה – עת מילא פיו מים שעה שהתבקש להגיב לערר המתלוננים.

9
10 בהחלט יתכן – ואוזנה הכרויה של התביעה המשטרית תוכיח (למעשה, כבר הוכיחה) – כי
11 לו היה המבקש, שהיה מיוצג כדבעי, עושה שימוש בזכות השימוע, אם בראשונה, ואם
12 בשניה, כי או אז לא היינו מגיעים עד הלום.

13
14 22. **על אופי זיכוי של הנאשם:** נכון הוא כי הנאשם זוכה באופן מוחלט, וכך ראוי, לדעתי,
15 אולם בעובדה זו כשלעצמה, כך משמיענו [סעיף 80 לחוק העונשין](#) – אין כדי לחייב את בית
16 המשפט לפסוק הוצאות למזוכה. כאמור, מדובר בתנאי שבלעדיו אין, אולם אין המדובר
17 בתנאי מספיק, כמובן.

18
19 23. **נסיבותיו האישיות של הנאשם:** כתבתי לעיל, ואדגיש שוב, כי באמת ובתמים לא קלה
20 בעיני התקופה הארוכה בה נתון היה המבקש תחת צילו של כתב האישום דנא (או אפילו –
21 של שני כתבי אישום, כאמור). ברור לי, וכך אני מניח, כי אדם שמעל ראשו מרחפת עננה
22 אפרפרה שכזו הוא נתון במצוקה. ברם, ענין זה נכון ביחס לכל נאשם, למרבה הצער, וצריך
23 נאשם להצביע על נסיבות אישיות מיוחדות, שבעטיין – יורה בית המשפט על פיצוי הנאשם
24 המזוכה.

25
26 בקשת הנאשם אינה מדברת ואינה מפרטת קושי ממשי, קונקרטי, שנגרם לו, כתוצאה
27 מניהול ההליך, זולת כמובן ההוצאות הכספיות. המבקש לא טוען ולא גורס כי נמנעה ממנו
28 עבודה מסוימת, או לימודים גבוהים כאלה ואחרים, מחמת ההליך הפלילי.

29
30 24. על כן, נוכח כל המקובץ לעיל, אם מטעמים ערכיים ופוזיטיביים, מפאת התנהלותו של
31 הנאשם מעל קופת החנות, ואם בהעדרם של טעמים הקשורים בהתנהלות קלוקלת מצד
32 התביעה, התארכות ההליכים, אופי זיכוי הנאשם או נסיבותיו האישיות – איני מוצא גם
33 מטעם זה, להורות על פסיקת פיצוי למבקש.

34
35 **הבקשה נדחית.**

36
37 **זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תוך 45 יום מהיום.**

38
39 **המזכירות תמציא העתק ההחלטה לצדדים, בדואר.**

1
2
3
4
5
6
7

ניתנה היום, ט' חשוון תשע"ו, 22 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.

שמאי בקר